

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	27. 10. 2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Na štvrtom stretnutí Klubu čitateľskej gramotnosti sme sa zaoberali problematikou "Doslovného porozumenia súvislého vecného textu". Oboznámili sme sa s charakteristikou súvislých vecných textov, s fázami porozumenia textu a metódami a formami práce so súvislým textom.

V samostatnej časti si vyučujúci pripravili úlohy ku konkrétnym súvislým textom.

V závere stretnutia boli navrhnuté odporúčania pre prácu so súvislým vecným textom pre žiakov OA.

klúčové slová:

súvislý vecný text, fázy porozumenia textu, metódy a práce so súvislým textom, brainstorming, pojmová mapa, indexové a katalógové vyhľadávače

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Hodnotenie čitateľskej gramotnosti v štúdiu PISA je založené na troch základných aspektoch:

- texty (predstavujú rozličné druhy písaných materiálov, ktoré žiaci čítajú),
- činnosť (kognitívne postupy čitateľa pri práci s textom),
- situácie (predstavujú zamýšľané využitie textu z pohľadu jeho autora).

Čitateľ na čítanie potrebuje texty. Z hľadiska formy textov rozlišuje PISA texty: súvislé, nesúvislé, kombinované a zložené texty.

V úvode stretnutia oboznámila Mgr. Janka Klepáčová prítomných s charakteristikou súvislých textov. Pod pojmom súvislý text rozumieme vety, ktoré bývajú usporiadané do odsekov a väčších celkov bez prerušenia. Ich funkcia je informačná. Medzi najčastejšie používané typy patria výklad, opis, argumentácia a rozprávanie. Súvislé texty môžu byť odborné, náučné, administratívne, právne a umelecké - my sa budeme zaoberať výlučne vecnými súvislými textami.

Vecné súvislé texty sa nachádzajú v učebniciach. Pre žiakov je dôležité vedieť s nimi pracovať, aby lepšie pochopili učivo - vedeli nájsť kľúčové slová, podstatné informácie a súvislosti medzi nimi.

Fázy (procesy) porozumenia textu:

1) nájdenie a získanie informácií - žiak má

- nájsť kľúčové a podstatné slová (aj ich synonymá)
- vyhľadať určité myšlienky
- vyhľadať definície slov alebo slovných spojení
- triediť údaje a pojmy
- rozlišovať medzi podobnými časťami informácie

2) integrácia a interpretácia - žiak

- sa má pozerať na údaj so širšej perspektívy (nepracuje len s jedným údajom)
- nájsť informáciu aj tam, kde nie je daná priamo, ale len vyplýva/nevyplýva z textu, nie je doslovne daná
- vyvodíť nejaký záver, pričom využíva myšlienkové operácie
- porovnať rôzne informácie
- má dať informácie do rôznych súvislostí
- má vyvodíť hlavné myšlienky
- má uviesť dôkazy na podporu svojho tvrdenia

3) uvažovanie a hodnotenie - žiak

- sa donúti sám uvažovať
- hodnotí, či to bolo správne/nesprávne
- využíva pri hodnotení svoju skúsenosť
- vie zistiť, či je daný text hodnoverný

Metódy a formy práce so súvislým textom:

- osnova
- tvorba otázok k textu
- reprodukcia textu (prerozprávanie)
- referát
- tvorba poznámok, konceptu
- farebne zvýrazniť kľúčové slová
- práca so slovníkmi (<https://slovník.juls.savba.sk/>) - vyhľadanie cudzích slov, synonym, ...
- brainstorming
- tvorba pojmovej mapy
- skupinová práca (každá skupina spracuje časť textu a potom spoja jednotlivé časti)

Ing. Peniaško vysvetlil členom klubu rozdiel medzi indexovými a katalógovými vyhľadávačmi - aby žiaci nepoužili hneď prvú stránku, ktorú nájdu na internete.

Indexové vyhľadávače - napr. google - zobrazí sa veľmi veľa stránok (podľa počtu výskytu daného slova a žiak ich musí prejsť), ponúka kvantitu, nie kvalitu.

Katalógové vyhľadávače - napr. yahoo - jednotlivé webové stránky sú zaregistrované do určitých kategórií (podľa zamerania stránky).

Vyhľadávanie v indexových vyhľadávačoch sa dá upresniť - môžeme vyhľadávať podľa typu súboru alebo miesta súboru.

klúč. slovo filetype: prípona súboru

klúč. slovo site: www doména

Mgr. Jánošíková v ďalšej časti oboznámila prítomných s tvorbou pojmových máp. Pojmová mapa je nástrojom na vizuálne znázornenie vzťahom medzi myšlienkami, slovami alebo symbolmi. Je to vhodný spôsob ako spracovať súvislý vecný text. Pojmová mapa znázorňuje štruktúru, hierarchiu a vzájomné vzťahy medzi pojmi. Pojmové mapy pomáhajú lepšie a efektívnejšie si zapamätať a opätovne si vybaviť osvojené učivo. Vedú k nazeraniu na informáciu z rôznych strán a uhlov a rôznymi spôsobmi, dovoľujú vidieť komplexné vzťahy medzi myšlienkami. Proces vytvárania pojmovej mapy vyžaduje od človeka myslenie vo viacerých smeroch a rôzne stupne abstrakcie. Pojmová mapa nie je "správna" alebo "nesprávna". Každý žiak môže vytvoriť inú pojmovú mapu, pretože pojmová mapa odráža jeho predošlé vedomosti a momentálnu interpretáciu. Pojmové mapy dovoľujú vidieť protiklady, paradoxy a medzery vo vlastnej interpretácii, čím vytvárajú základ pre kladenie otázok, ktoré následne podporujú bádanie a kreativitu. Na vytváranie pojmových máp je možné použiť aj niekoľko voľne šíriteľných programov.

V poslednej časti prítomní pracovali na konkrétnych súvislých textoch (analyzovali jednotlivé texty a pripravili úlohy), ktoré využijú v praxi:

Mgr. Klepáčová - SJL - literatúra pre 1. ročník, učivo "Barok 16. - 17. storočie", str. 81

úlohy pre žiakov:

- vyhľadať v texte základné znaky baroka
- zistiť význam neznámych a cudzích pojmov
- tvorba otázok k textu (práca vo dvojiciach, príp. tímová práca)
- spracovanie súvislého textu do pojmovej mapy
- tvorba krížovky

Mgr. Smiešna - DEJ - 1. svetová vojna

úlohy pre žiakov:

- brainstorming
- vyhľadať v texte základné pojmy
- tvorba poznámok
- tvorba časovej osi

Mgr. Gajdošová - RUJ - učebnica "Da", str. 69, text "Ruská národná kuchyňa"

úlohy pre žiakov:

- preklad textu (porozumenie)
- tvorba otázok k textu
- podľa vzoru vytvoriť text "Slovenská národná kuchyňa"
- vytvoriť recept

Mgr. Jánošíková - FYZ - "Modely látok rozličných skupenstiev"

úlohy pre žiakov:

- brainstorming
- vyhľadať v texte základné pojmy
- tvorba pojmovej mapy
- tvorba otázok k textu

Ing. Peniaško - "História výpočtovej techniky" z

<http://edu.fmph.uniba.sk/~winczer/historia/GHWZ/index.html>

úlohy pre žiakov:

- vyhľadať v texte základné pojmy
- tvorba otázok k textu
- tvorba časovej osi
- tvorba pojmovej mapy

V závere boli uvedené informácie k ďalšiemu stretnutiu klubu čitateľskej gramotnosti. Budeme sa zaoberať nesúvislým vecným textom (grafy, tabuľky, mapy, ...). Úlohou každého člena je pripraviť si nesúvislý vecný text k svojmu predmetu.

13. Závěry a odporúčania:

Vyučujúci skonštatovali, že súvislé vecné texty robia našim žiakom veľký problém aj na EČ MS. Sú dlhé, žiaci ich nechcú čítať a pri veľkom počte úloh si správne odpovede "tipujú". Vyučujúci žiakom vždy odporúčajú, aby si najprv prečítali otázky a až potom čítali samotný text. Počas štúdia pracovať častejšie aj s dlhšími súvislými textami, na začiatok ich treba rozdeliť na menšie úseky a každú časť dať spracovať niekomu inému. Učiteľia si v prípade potreby môžu súvislé texty upraviť (ich dĺžku, cudzie slová nahradiť slovenskými, prípadne použiť synonymá).

Je potrebné si zjednotiť pojmy: pojmová mapa, myšlienková mapa, mapa mysle

Na ďalšie stretnutie si pripraviť nesúvislý vecný text.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Zuzana Jánošíková
15. Dátum	27. 10. 2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
18. Dátum	27. 10. 2020
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu